

Література.

1. Осовський О. А. Особливості управлінської праці в трансформаційний період розвитку України. *Вісник Житомирського національного агроекологічного університету*. 2011. № 1, Т. 2. С. 215-224.

2. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 360 с.

СУЧАСНЕ ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНУ «ІНВЕСТИЦІЇ»

Мазун Д. В., студент

Науковий керівник: Смірнова П. В., к. е. н., доцент

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Дослідження проблеми інвестування в економіку країни завжди знаходилося у центрі уваги економічної науки. Це зумовлено тим, що інвестиції складають основу господарської діяльності підприємств, визначають процес їх економічного росту в цілому. Сьогодні одним із найважливіших напрямків стабільного економічного розвитку України є активізація інвестиційної діяльності.

Як справедливо було зазначено І. Бланком, інвестиції – це така категорія, яка найчастіше використовується в економічній системі на макро- та макрорівнях [1, с. 7]. Однак відносно трактування терміну «інвестиції» існують різні думки. Це обумовлено тим, що, по-перше, нерідко категорію «інвестиції» ототожнюють з капіталом, сутність якого трактується науковцями по-різному; по-друге, у деяких авторів існує невизначеність відносно змісту термінів «капітальні інвестиції» та «капітальні вкладення»; по-третє, автори неоднаково підходять до визначення внутрішнього змісту інвестицій і не відображають характерні риси інвестицій як економічної категорії.

Поняття «інвестиції» походить від латинського слова «invest», що означає «вкласти».

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність», «інвестиції – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект. Такими цінностями можуть бути: кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери; рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); майнові права інтелектуальної власності; сукупність технічних,

технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих («ноу-хау»); права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права; інші цінності» [2].

Незважаючи на те, що визначення інвестицій, згідно Закону України, розкриває сутність інвестицій, вважаємо за доцільне навести ряд уточнень та доповнень.

По-перше, слід уточнити, що інвестиції – це можливе вкладення і грошей в об'єкти підприємницької діяльності. По-друге, слід звернути увагу на соціальний ефект від інвестицій. Як правило, соціальний ефект не є основною метою інвестування. Поряд з цим більшість інвесторів цікавлять тільки прибуткові проекти. Безприбуткові програми та проекти за умов отримання «соціального ефекту» можуть здійснюватися тільки державою. Разом з тим, досягнення соціального ефекту від безприбуткових проектів дуже сумнівне, тому, на наш погляд, треба за мету інвестицій визначати і соціальний ефект, і отримання прибутку.

Сьогодні в економічно розвинутих країнах термін «інвестування» здебільшого трактують як придбання цінних паперів, тоді як в Україні він ототожнюється з терміном «капітальні вкладення», це зумовлено різним рівнем розвитку фінансового ринку. Ми вважаємо, що розглядати сутність інвестицій залежно тільки від стану розвитку фінансового ринку певної країни є хибним підходом до визначення категорії, яку ми досліджуємо.

Однак сучасні зарубіжні економісти, які займаються проблемами інвестицій, основним об'єктом дослідження виділяють фінансові інвестиції. У фундаментальних працях Л.Дж. Гітмана і М.Д. Джонка, що присвячені дослідженню проблем інвестиційних вкладень, характеризують їх як вкладення тільки в цінні папери [3]. На думку авторів, лише примітивна економіка характеризується значною частиною реальних інвестицій. І це дійсно так, сьогодні в усіх країнах, які розвиваються, реальні інвестиції займають значну частку. Схожу з попередніми сучасними зарубіжними авторами думку відносно інвестицій, має О. Мертенс [4]. У своїх працях він приділяє основну увагу вкладенням в цінні папери. Це пояснює тим, що з допомогою фінансового ринку «важливий ресурс розвитку економіки – заощадження суспільства – спрямовується на створення нового капіталу і, в

кінцевому випадку, – підвищення суспільного добробуту». Тобто в його дослідженні реальні інвестиції розглядаються як другорядні.

Розглянувши багато наукових праць різних авторів, доходимо висновку, що не слід розуміти під інвестиціями вкладення тільки в основний капітал або тільки в цінні папери, бо таке поняття є надто вузьким. А значить не повністю розкриває сутність даної економічної категорії, оскільки інвестиціями можуть бути вкладення в будь-які фінансові та реальні активи.

Деякі вітчизняні та закордонні автори, під «інвестиціями» мають на увазі тільки гроші, тому, визначаючи сутність терміну «інвестиції», вважають, що останні існують тільки в грошовій формі. Наприклад, У. Шарп визначає інвестиції наступним чином: «У найбільш широкому розумінні слово «інвестувати» означає розлучитися з грошима сьогодні, щоб отримати більшу суму їх в майбутньому» [5, с. 1].

Н.В. Ігошин дає наступне визначення інвестицій: «Інвестиції – це витрати грошових засобів, які направлені на відтворення капіталу, його підтримку та розширення.

В найбільш загальній формі інвестиції – це вкладення вільних грошових засобів у різні форми фінансового та матеріального багатства» [6, с. 81]. Згідно з наступним джерелом [2, с. 563] під інвестиціями слід розуміти вкладення грошей з метою отримання доходу. У даному випадку ми не підтримуємо думку авторів відносно того, що інвестиції – це тільки гроші.

С.В. Мочерний, автор багатьох економічних праць, має свій погляд щодо трактування терміну «інвестиції». Він відзначає, що «інвестиції - довгострокові вкладення капіталу в різні сфери і галузі народного господарства всередині країни і за її межами». Слід зауважити, що це визначення не містить інформацію про цілі процесу інвестування та не дає досить чіткого визначення об'єктів вкладення інвестиційних ресурсів.

В.Г. Федоренко вважає, що «інвестиції – довготермінові вкладення капіталу в підприємства та галузі економіки з метою його нарощування в майбутньому та отримання прибутку». При цьому автор акцентує увагу на тому, що приріст капіталу в результаті його інвестування – це компенсація за ризик втрат від інфляції і відмову від отримання відсотків від банківських вкладень капіталу.

Л.М. Олексєнко стверджує: «Інвестиції – довгострокові вкладення капіталу в грошовій, матеріальній і нематеріальній формах

в об'єкти підприємницької діяльності або фінансові інструменти з метою отримання прибутку, забезпечення збільшення капіталу або досягнення соціального ефекту».

Автори інвестиційного словника А. Загородний, Г. Вознюк, Г. Партин теж звертають увагу на можливість досягнення соціального ефекту в процесі інвестування та визначають інвестиції як «грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що їх вкладають в об'єкти підприємницької та інші види діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту; капітальні вкладення в розвиток виробництва чи невиробничу сферу» [7, с. 196]. У наведеному визначенні інвестицій автори поряд з грошовими, майновими та інтелектуальними цінностями виокремлюють і капітальні вкладення. Вважаємо, що перераховувати види і напрямки інвестицій не є коректним.

Узагальнюючи погляди багатьох дослідників щодо вивчення поняття «інвестиції», зробимо спробу визначити сутність категорії «інвестиції». Пропонуємо наступне формулювання терміну інвестиції: «інвестиції – це всі види грошових, майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в підприємства, підприємницькі проекти й програми, які сприяють розвитку виробництва та невиробничої сфери, підприємництва, з метою отримання прибутку та соціального ефекту». Таке визначення інвестицій, на наш погляд, дає можливість врахувати динамізм інвестицій, широко класифікує форми інвестицій та об'єкти інвестиційних вкладень, а головне – вказує мету.

Література.

1. Бланк И.А. Управление инвестициями предприятия / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2003. – 408 с.
2. Закон України «Про інвестиційну діяльність в Україні» // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47.
3. Гитман Л.Дж. Основы инвестирования / Л. Дж. Гитман, М. Д. Джонк. – М.: Дело, 1997. – 1008 с.
4. Мертенс А. Инвестиции: [курс лекцій] / А. Мертенс. – К.: Изд-во Киевское инвестиционное агентство, 1997. – 416 с.
5. Шарп У. Инвестиции / Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж.; пер. с англ. А.Н. Буренина, А.А. Васина. – М.: ИНФРА-М., 2006. – 1028 с.

6. Игошин Н.В. Инвестиции. Организация управления и финансирование: [учебник для вузов] / Н.В. Игошин. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2002. – 542 с.

7. Загородній А.Г. Інвестиційний словник / Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О. – Львів: «Бескид Біт». – 2005. – 512 с.

СИСТЕМА ГРЕЙДУВАННЯ ЯК СУЧАСНА ФОРМА ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГАЗОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ НВЦ ТД «ТЕХДІАГАЗ»)

Муравйов Є. М., студент

Науковий керівник: Дмитренко Г. А., д. е. н., професор

Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Бажання і готовність людини виконувати свою роботу є одним із ключових факторів успішного функціонування підприємства. Якщо керівництво підприємства добре знає і розуміє що спонукає працівника до дії, до чого він прагне, виконуючи ту чи іншу роботу, то таким чином можна здійснювати управління людиною, щоб вона сама намагалася виконувати свою роботу найбільш результативно [1, с. 50].

Шлях до ефективного керівництва працівниками пролягає через розуміння їх можливостей, потреб та створення умов для реалізації можливостей і задоволення потреб.

Заробітна плата є найбільш дієвим інструментом активізації людського фактору і використання трудового потенціалу [2, с. 139].

Форми та системи оплати праці, які використовуються в даний час на більшості вітчизняних підприємств морально застарілі. Це виявляється в тому, що більшість з них не враховують ні специфіку роботи підприємства в ринковій економіці, ні відповідальність та результати праці працівників. Як показує досвід матеріального стимулювання працівників закордонних фірм, вирішення цієї проблеми полягає у розробці та впровадженні альтернативної системи посадових окладів – системи грейдів.

Фахівці відзначають, що система грейдів ідеально підходить великим підприємствам, вони пов'язують оплату праці і логіку бізнесу, забезпечують необхідну прозорість і широко апробовані на Заході [3, с. 87].